
89074128703
B89074128703A

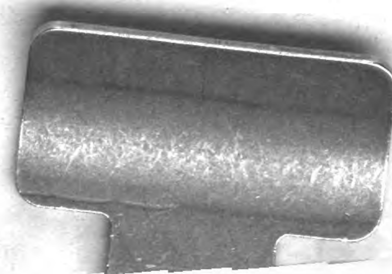
MANİLER

89074128703

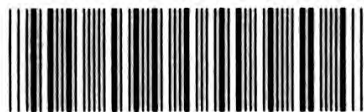

MANİLER

General Library System
University of Wisconsin - Madison
728 State Street
Madison, WI 53706-1494
U.S.A.





General Library System
University of Wisconsin - Madison
728 State Street
Madison, WI 53706-1494
U.S.A.



Maniler

استانبول دارالفنونی
ادبیات مدرسه‌سی مأذونلری جمعیتی
نشریاتی
صایی : ۱

خلق ادبیاتی اورنکلری

۱

مانیلر

خلقك سسی ، حقك سسی

شهزاده باشی : اوقاف اسلامیه مطبعه‌سی
۱۳۳۹

استانبول دارالفنونی
ادبیات مدرسه‌سی مأذونلری جمعیتی
نشریاتی
صایی : ۱

خلق ادبیاتی اورنكلری

مانیلر — ۱

برنجی قسم

— خلقك سی ، حقك سی —

ماجار مستشرقلرندن (دوقتور قونوش) ك «عثمانلی تورکلری خلق ادبیات مجموعه‌سی» نامی آلتنده طوپلامش اولدیغی کلیاتدن آلنمشدر .



شهزاده باشی : اوقاف اسلامیه مطبعه‌سی
۱۳۳۹

General Library System
University of Wisconsin - Madison
728 State Street
Madison, WI 53706-1494
U.S.A.

5188104

mem
PL
235
H35
1923

ایلك سوز

بویوك ملت مجلسنك تأسیسی صیره‌لرنده تشکل ایده‌رك صلح مذاکره‌لری اثناسنده فعالیته کیریشمش اولان « دارالفنون ادبیات مدرسه‌سی مأذونلری جمعیتی » اوکجه‌تا کرینك لطف وعنایتنه، صوکره‌ده کندی عزم وغیرتنه کووه‌نه‌رك نشریات ساحه‌سنده‌کی بو ایلك آدیمنی آثارکن، ملتنه قارشی ایفایه باشلادیغی بو ناچیز خدمتك روح ومفکوره‌سنی هرشیدن وهرکسدن اول ملی عرفانمزك بویوك استادی، ممتاز اجتماعیات مدرس وعالممز؛ یوجه شاعر، حکیم ومربیمز ضیا کوك آلپ بکه مدیون اولدیغنی سویله‌مکی بر وظیفه تلقی ایدر.

کنج قلملر، تورك یوردی واسلام مجموعه‌سی ایله یکی مجموعه‌ده‌کی مقاله‌لرنده؛ قیزیل الما، یکی حیات کبی منظوم اثرلرنده ملی عرفان مفکوره‌سنی وبونك منبع وتجلیسی دیمك اولان ملتجیلك وخلقجیلغی شیمدی‌یه قادار ملی تاریخمزده ایشیدیلمه‌مش بر سس وکورولمه‌مش بر ایشیقله چینلاتدیروب آیدینلاتان ویکی تورکلکك عصری حیاتنده مصطفی کمال پاشا کبی شانلی بر اوغوز بکنك معنوی وزیری مقامنده بر قورقود آتا سیماسنی عرض ایدن بو داهی اوزان وبیلکه‌مزك براشارتلریله، بز کندیسنك استانبولده‌کی منتدار شاکردلری اساساً مفکوروی برحسرتله اجراسی فرصتنی کوزه‌تله‌دیکمز بو تشبث ایچون یکی برحمله آلمش اولدق. اویله بر مفکوره‌که قوت وانضباطنی دیندن، رنك وبوینی ملیتدن، شکل وابعادینی عصریتدن آلیور. بویوکسك تشویق سائقه‌سیله‌درکه،

قوت وکمیت اعتباریله اولان درین نقصان وضعفمزه ، زمانك سیاسی واقتصادی شرائط اعتباریله کوستردیکی مدهش مساعده سزلکه رغماً ایشه آتیلدق . «خلقیات کلیاتی» عنوانی آلتنده نشرینه ابتدار ایتدیکمز بومالزمه مشارالیهك توصیه‌لری موجبنجه عثمانلی تورکلرندن باشلایه‌رق بوتون دیکرملی زمره‌لرك خلق علم ، وفلسفه‌سنه ، ادبیات وصنعتنه شامل اوله‌جق ؛ علم وفلسفه قسمنده بالخاصه سحر وطبه متعلق طاندیرنامه بیلکی واعتقادلری ، آتا سوزلری کبی حکمیات داخل بولونه‌جق ؛ ادبیات وصنعت قسمنده‌ده «أردم باشی تیل» قولنجه مزیت وفضیلتك باشی اولدیغی ایناییلان «دیل» ویا «سوز»ك هرتورلو اشکالنی وموسیقی ، رسم ، نقش ، اینجه ال ایشلری کبی «کوزل هنرلر» ك بوتون اقسامنی احتوا ایده‌جکدر .

بو مالزمه‌نك ، دارالفنون کنجلکندن بکله‌نه‌جکی کبی ، علمی واصولی بر طرزده نشری ایچون کافی درجه‌ده حاضرلانه‌مامش اولدیغمزی قبول واقرار ایتمکله برابر اساساً جمعیتك افرادینی «ابتغاءً من فضل الله» ملی دیارك برر بوجاغنه داغیتان حیات فیرطینه‌سی ایچنده ، آنجاق اوزون بر صلح دورینك تأمین ایده‌جکی مشترك ومتکاثف بر سعی محصولنی بکله‌مه‌نك نه‌درجه دوغرو اوله‌جغنی صورمقده حقلی‌یز صانیرز . بوجهتله بوکون ملی عرفان عالمزه قارشی یاپه‌بیله‌جکمز یکانه خدمت ساده‌جه بوساحه‌ده بزدن اول صرف ایدیلمش مساعی محصولنی مملکتمز ایچون « قابل استفاده » برحاله کتیرمکدن عبارتدرکه بونك ایچون‌ده کلیاتی بالخاصه عملی واقتصادی ایجاباته توفیقاً مختلف قسم وجزئلره آییره‌رق پارچه پارچه نشر ایتمك مجبوریتنده بولونیورز .

کلیاتمزه ال‌ك اول «خلق ادبیاتی اورنکلری» ندن باشلادق . بونی « مانیلر ، بیلمه‌جه‌لر ، تورکولر ، دستانلر و ماصاللر وسائره » کبی

بعض قسملره آييرييورز . ماينلرك برنجی جزئی ماجار مستشرقلرندن « ایغناتس قونوش » ك بوندن اوتوز دورت سنه اول ماجار آقاده‌میسی معاونت وهمتیله تورکیاده یاپدیغی بر تتبع محصولی اوله‌رق « عثمانلی تورکلری خلق ادبیاتی مجموعه‌سی » عنوانی آلتنده ـ لاتین حروفاتلی ـ تورکجه اصللری وماجارجه ترجمه‌لریله برلکده حروف هجا ترتیبیله نشر ایتمش اولدیغی درلی طوپلو کتابندن آلینمه پارچه‌لردن متشکلدر. واقعا عرقاً ماجارقارداشلریمزه منسوب اولسه بیله بویله ملی بر تشبثده، بزه نسبتاً یابانجی هرهانکی برعالمك اسمیله باشلامش اولمق ملی حمیت وعزت نفسمزه بردرجه گران کلدیکی اعتراف اولونمق لازم کلیرسه‌ده مومی الیهك بوبابده‌کی غیرت وتقدم شرف ومزیتنی طانیمقله گوستره‌جکمز حقشناسلق وقدردانلغك اصیل ملتمزه دها زیاده یاراشیر بر کبارلق اوله‌جغنی دوشوندك . وبوکا مقابل اولمق اوزره کلیاتك ایکنجی جزئی باشده دارالفنونمزك کنج وفعال تورك ادبیاتی تاریخی مدرسی کوپرولو زاده فؤاد بکك تدقیقنامه‌سیله برلکده مختلف ذاتلرك طوپلامش اولدقلری ماینلردن مرکب اوله‌رق نشر ایتمکی قرارلاشدیردق . بوصورتله دارالفنونك بر قسم کنجلری طرفندن گیریشیلمش اولان بر تشبثده کرك اخلاقی اندیشه وکرك علمی شرفمز تطمین وتأمین ایدیلمش اولدیغی قناعتنده‌یز .

قونوش مجموعه‌سنده موجود ٤٠١ عدد ماینیدن بر قسمنی بدیعی نظردن معناسز ولطافتسز وـصرف ارکك ویاقادین جمعیتلرنده سویله‌نن دیکر بر قسمنی‌ده ـ تربیوی جهتدن بر آز آچیق ومناسبتسز بولدیغمز ایچون برنجی درجه‌ده خلقه خطاب ایدن وناموسکار عائله‌لرمز آره‌سنده اوقونه‌جق اولان بویله برنشریاتده بونلری تماماً حذف ایتدك. بونکله

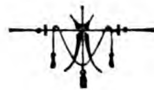
برابر دیمزده تمیز برعشقك مرتبه‌سی شهادت قادار عالی اولدیغنی بیلدیکمز ایچون یگانه موضوعی طبیعی برسودانك طاتلی دویغولرندن عبارت اولان بوملی بدایع چیچکلری ایچنده روح اعتباریله پك نزیه وعفیف ویا اسلوب اعتباریله پك شوخ ولطیف اولانلری محبتك قدسیتی وصنعتك علویتی نامنه ابقا ایله‌دك .

بوخصوصده نه زمانك و نه ده مملكتك ادبی وجدانه قارشی برقصور ایشله‌مه‌مش اولدیغمزه قانعز. زیرا اساساً بزده « ادب وادبیات » كلمه‌سی « أوزده و سوزده دوغرولق ودرستلك » صورتنده « عنعنوی » بر معنا اكتساب ایتمش اولدیغی كبی صوك زمانلرده « سربست صنعت » نظریه‌سنك ، بزه گوره ، اوروپانك یگانه ممثلی اولان فرانسه كبی بر مملكتده بیله « آرتق أولمش » اولدیغنی یكی فرانسز ادبی نسلنه منسوب بر شخصیتك دارالفنون قونفرانس صالونی كرسیسنده باغیرمش اولمه‌سی‌ده بزم ایچون چوق عبرتلی ومعنالیدر . بوندن ماعدا استانبول كبی هم دینی هم ده ملی اجتماعیاتمزك مركز ومحراقی اولان بر محیطده ، اخلاقی ضابطه مؤسسه‌سنك وجودینه رغماً ، قره كوزك مونولوغندن اقشامك مترجم حكایه‌لرینه ؛ آق بابانك رسملرندن سینه‌مالرمزك فیلملرینه ؛ بعض كتبخانه‌لرك « خصوصی » نشریاتندن تیاترولرمزك « عبرتلی » پیه‌سلرینه وارنجه‌یه قادار بوتون حرثی وبدیعی مؤسساتمز « صنعتده حریت » نظریه‌سنی جانسپارانه برغیرتله تطبیق ایتمكده اولدقلری ایچون بزمده آیریجه بو اجتماعی « انحلاله » اشترا كمزده معنا یوقدر .

بعض مانیلرك لغوی وصرفی شكللرنده‌كی لهجه فرقلری قیصه نوطلرله شرح ایدیلمش اولدیغی حالده اكثری نباتاته متعلق دیكر برطاقیم خصوصی تعبیرلرك آیریجه ایضاحنه لزوم كورولمه‌مشدر . مانیلرك

ترتیبنه کلنجه قونوشك کتابنده بونلر لاتین الفبا صیره‌سنه کوره دیزیلمش اولدقلری حالده بز کتابمزده طبیعی کندی الفبا حرفلرمزه کوره صیره‌یی ده کیشدیردك. بناءً علیه آرانان هرهانکی برمانی لغت کبی عائد بولوندیغی باش حرف صیره‌سنده بولونه‌بیله‌جکدر.

معروضاتمزه برخاتمه اوله‌رق مملکتمزك بوتون ملی لسان معلملرندن وخلقیات مراقلیلرندن بو یولده جمع وتنظیمنه تشبث ووساطت ایتدیکمز ملی عرفان ساحه‌لرینه متعلق طوپلامش اولدقلری مالزمه‌یی جمعیت کاتب عمومیلکنه کوندرمك خصوصنده کی لطف همتلرینی اسیرکه‌مه‌ملرینی رجا ایدر وبونلرك ترتیب وطبعنه موفق اولدیغمز تقدیرده هربرینك واقع اولان شو خدمتلرینی کمال افتخار ایله ذکر وقید أیلیه‌جکمزی تأمیناً وعدایلرز. باقی غیرت وهمت بزدن، توفیق وهدایت اللهدندر.





آ

١

آ بنم اسمر يارم ،
كندندن يوصمه يارم ؛
جاهلم عقلم ايرمز ،
سن بكا كوسمه يارم .

٢

آ بنم باشى شالليم ،
داغلرى دولاشالم ؛
دنياده قاووشمادق ،
آخرتده بولوشالم .

٣

آ بنم بوز جيجكم ،
ناصل سندن كچه‌يم ؟
عهد ايتدم يمين ايتدم ،
يولكه أوله‌جكم .

٤

آ بنم هندى* كوزلم ،
تپه‌دن ايندى كونم** ؛
دكمه كله قونمازكن ،
ديكنه قوندى كونم .**

٥

آدا يولى توز اولدى ،
يار كيتدى كلمز اولدى ؛
يا خبر يا كندك كل ،
يورەك داياناماز اولدى .

٦

آريه أكدم بيچرم ،
يولم بودر كچرم ؛
او يار بنم اولورسه ،
بن دنيادن كچرم .

٧

آريه‌لر نه‌ولك نه‌ولك ،
داداندى قارا ليلك ؛
قيشى بوردا قيشلادق ،
يازين آيردى فلك .

٨

آرمود دالده صاللانير ،
يره دوشر باللانير ؛
بر اوغلان وزير اولسه ،
ينه قيزه يالواريز .

---

* هندو ـ قاره .
** كوكلم .

۹
آصلم تکیر طاغلیدر ؛
باشم یاره باغلیدر ؛
چوزمه رقیب چەوورەمی ،
یار آلیله باغلیدر ؛

۱۰
آصمەده اوزوم سکا ،
کمیدر سوزم سکا ؟
صباح ییلدیزی گبی ،
دیکمشم گوزم سکا .

۱۱
آصمەده اوزومه باق ؛
بنمه بگزمه باق ؛
هر نەقادار سەومزسەك ،
گولەرك یوزمه باق .

۱۲
آغستوسده صویه گیرسەم ،
بالطه کسمز بوز اولور ؛
آلتمشنده بریار سوسەم ،
اون بشنده قیز اولور .

۱۳
آق اوزومك آصمەسی ،
چتین اولور کسمەسی ؛
نه مشکلمش بیلمەدم ؛
گیزلی کوکل چکمەسی .

۱۴
آقشام اولدی ایکندی ،
موم شامدانه دیکیلدی ؛
ایللرك یاری گلدی ،
بنم بوینم بوکولدی .

۱۵
آقشام اولدی نیلەیم ،
دردم کیمه سویلەیم ؟
گوزم دیکنی آقشام ،
سنی یارسز نیلەیم ؟

۱۶
آقشامك آغریسن گور ،
آچ باغرم یاراسن گور ؛
بندن سکا فایده یوق ،
وار باشك چارەسن گور .

١٧
آقشامك وقتی کچدی ،
برکوزل باقدی کچدی ؛
صاچنی کمند ایتدی ،
بوینمه آتدی کچدی .

١٨
آلتون طاباق اولایدم ،
یار اوکنه قونایدم ؛
یارم اثواب بچینمش .
ترزیسی بن اولایدم .

١٩
آلتون طاباق اون آلما ،
بشین آل بشین آلما ؛
عزرائیل قاپویه کلدی ،
جانم آل أشم آلما .

٢٠
آلتون طاباقده ویشنه ،
کل کوزم عشقه دوشمه ؛
بو عشقك صوکی یوقدر ،
نافله دیله دوشمه .

٢١
آلتون طاسده اوزوم وار ،
یوره کمده صیزیم وار ؛
استانبول اللهه امانت ،
ایچنده برقوزوم وار .

٢٢
آلتون طاشده یوغوردم ،
غم ایچنده بوغولدم ؛
آنا بەلك بوكولسین ،
درد ایچین‌می دوغوردك .

٢٣
آلتی فیرین اوستی فیرین ،
آل بوروجکه بورون ؛
سنك عاشقك چوقدر ،
بردانه‌سنه کورون .

٢٤
آلچاق کیره‌زك دالی ،
آلتنده یشیل خالی ؛
بنی یاره قاووشدور ،
یا محمد یا علی .

۲۵
آل یلك پنبه دوكمه ؛
ینه كلدك كوكلمه ؛
یار عقلمه كلدكجه ؛
قان داملار یوره‌كمه .

۲۶
آل یلكك سوكولسون ،
دوكمه‌لری دوكولسون ؛
بنی یاردن آییران ،
آغزی دیلی طوتولسون .

۲۷
آمان آمان بغدادلی ،
جلوه‌سی بالدن طاتلی ؛
بكا دیرلر یاردن كچ ؛
یناغی بالدن طاتلی .

۲۸
آ مردم مردم مردم ،
كیم بیلیر بنم دردم ؟
آغاچلر قلم اولسه ،
كیمسه یازاماز دردم .

۲۹
آیاغنده یمنی ،
ظالم أولدوردی بنی ؛
اسكی یارم دویارسه ،
نه سنی قور نه بنی .

۳۰
آی اولایم اولایم ؛
بوینكه دولانایم ؛
سنك كبی كوزه‌لی ؛
آلایم‌ده قاچایم .

۳۱
آی دوغار آشمق ایستر ،
بال دوداق * یاشماق ایستر ؛
شو بنم دلی كوكلم ،
یاره قاووشمق ایستر .

۳۲
آی دوغار آنستاندن ،
كون دوغار كلستاندن ؛
بنم جانم قاربوز ایستر ،
یتمش ایكی بوستاندن .

* ویا : سه‌ودیكم

٣٣

آی دوغار آیازلانیر ،
گون دوغار بیاضلانیر ؛
گلین اوله‌جق قیزلر ،
هم کیدر هم نازلانیر .

٣٤

آی دوغار بدر الله ؛
هرشیئه قادر الله ؛
نی یاره قاووشدور ،
یا نی قالدیر الله .

٣٥

آیدینك اوواسنده ،
موم یانار صوفاسنده ؛
بنم بر افندیم وار ،
گوکلمك اورتاسنده .

٣٦

آینا آتدم چاییره ،
شوقی وورمش باییره ؛
کلك دوستلر سیر ایدك ،
ایشم دوندی خیره .

٣٧

آینا آتدم چمنه ،
چمنك چیچکنه ؛
ایپك اولوب صاریلمسه‌م ،
یارمك پرچمنه .

٣٨

آیه‌باق ییلدیزه باق ،
دامده دوران قیزه باق ؛
جلوه‌سنه دویولماز ،
أیله‌دیکی نازه باق .

أ

٣٩

أریدم قامیش اولدم ،
بر سودایه دوش اولدم ؛
بو سودانك اوجندن ،
یووا طوتماز قوش اولدم .

٤٠

ألف اوستنده میملر ،
بلبل یووادە ایکلر ؛
بنم گوینده* سنسك ،
سنسك گوکلکده وار کیملر ؟

* گوکلمده

٤١

ألما آتدم كلينه ،
كلين آلماز ألنه ؛
يازيق اينجه بلنه ،
دوشدى سرخوش ألنه .

٤٢

ألماس يوزوك ألده يار ،
اكرامندن دوندى يار ؛
او دونديسه نه ديرم ،
بن ده ديرم أولدى يار .

٤٣

ألماس يوزوك پارماقده ،
چيفته به نه‌ك * ياناقده ؛
بنم بر أفنديم وار ،
شوقارشيكى قوناقده .

٤٤

ألما ويردم آلمازسك ،
سن ألمازدن** قالمازسك ؛
هانكى باغك كليسك ،
زمهريده صولمازسك .

٤٥

ألمايم آلما بنى ،
سودايه صالما بنى ؛
كوتور صرافه كوستر ،
قالپ ايسه‌م آلما بنى .

٤٦

ألمايه باق ألمايه ،
آهم يرده قالمايه ؛
سلاحنى قوشانمش ،
كيتدى دوشمان قيرمه‌يه .

٤٧

ألمالى آته آته ،
شفتالى صاته صاته ؛
كميكلرم قورودى ،
محبوسده ياته ياته ***

٤٨

ألمالى بيچاقلادم ،
دورت يانه صاچاقلادم ؛
يارى قوينمده صاندم ،
ياصديغى قوجاقلادم .

---

* ياخود : چيفته بكلر
** ألما ياخود ألماس
*** هريانلرم دليندى ، يالكز ياته ياته ؛

٤٩

ألمه صاری کاغد ،
آغلارم ساعت ساعت ،
یارم اوردا بن بوردا ،
هیچ ایدرمی‌یم راحت* .

٥٠

ألم ووردم زیتینه ،
اویدم أیللر سوزینه ؛
دیز دیزه دورور ایکن ،
حسرت قالدم یوزینه .

٥١

ألم آتدم زیتینه ،
زیتینك ایریسنه ؛
بن بختمی دەنه‌یم ،
ییکیتك ایسنه .

٥٢

ألنه آلدی سازی ،
أیتمه یارم بونازی ؛
بر شفتالی ویر بکا ،
لچیره‌یم بویازی .

٥٣

أنتاریك آل دکلمی ،
بدنك دار دکلمی ؟
کلکی أیللر آلمش ،
بو سکا عار دکلمی ؟

٥٤

أنتاریم دار بدن یار ،
نی قویوب کیدن یار ؛
أول بویله دکلدك ،
سنی بر اوکره‌دن وار .

٥٥

أنتاریم ماوی بزدن ،
نه تیز اوصاندك بندن ؛
اوصانه‌جغك بیله‌یدم ،
آرزوم آلیردم سندن .

٥٦

أنتاریمی آصایم ،
صاندیقلره باصایم ؛
یارمی أیللر آلمش ،
بن کندیمی آصایم . **

---

* یاربی سن قاووشدور ، یاتایم راحت راحت .

** أنتاریمی قاصایم ، باغرمه طاش باصایم ؛
اکر یارم کلمزسه ، بن کندیمی آصایم .

٥٧

انكيناری حاشلادم ،
دولدورمغه باشلادم ؛
كوچوكدن بر يار سودم ،
أيللره باغشلادم . *

٥٨

اودالره قول اولدم ،
صولر كبی دورولدم ؛
كللو سندن آيرلدم ،
باشقه‌سنه وورولدم .

٥٩

اوزاقدر سچيلمه‌يور ،
كوكلدر كچيلمه‌يور ؛
كوكل بر طوپ ابريشم ،
دولاشمش آچيلمايور .

٦٠

اوزونسك صيريق كبی ،
اكشيسك قوروق كبی ؛
نه سر سفيل كزرسك ،
شاشيرمش طاووق كبی .

٦١

اوغرادم قاميش اولدم ،
أريدم كوموش اولدم ؛
بن بوعشقه دوشه‌لی ،
برآواره قوش اولدم .

٦٢

اوفاجق ايكنه‌سنه ،
قائلم جلوه‌سنه ؛
بن يارمله قاووشدم ،
داريسی جمله‌سنه .

٧٣

اوفاجق فيسكه طاشی ،
ياندی يوره‌كم باشی ؛
نه ياردن خبر كلدی ،
نه دينديكوزم ياشی .

٦٤

اوفاجق قوش اوزومی ،
كورسه‌م يارك يوزينی ؛
اويور اويقودن اويانسه‌م ،
اوپسه‌م ألا كوزينی .

---

* يارعقلمه كلنجه ، آغلامغه باشلادم .

٦٥

اوفاجق مسك صابونی ،
اولدم یارك زبونی ؛
بن مزاره کیررسه‌م ،
یار چکسین عذابنی .

٦٦

ایپ اوستنده محرمه
نه‌مه بولدك بهانه ؛
کیدر ایسه‌م کلیرم ،
کومور کوزلوم آغلا*ما.

٦٧

ای تابلالی امینه ،
کل باغچه‌نك دیبنه ؛
آلدم سکا بر قوشاق ؛
صاری ویر اینجه بلکه .

٦١

ایزمیرك قالایی وار ،
کوزه‌للر آلایی وار ؛
دوشونمه بهی کوکل ،
هر ایشك قولایی وار .

٦٩

ایسکله‌ده قایيقلر ،
صوده اوینار بالقلر ؛
نه اویله سودا کوردم ،
نه بویله آیریلقلر .

٧٠

ایکی چشمه یان یانه ،
صو ایچدم قانه قانه ؛
سنی دوغوران آنا ،
اولسون بکا قاینانا .

٧١

ایکی قاییق یان کیدر ،
کاه اکله‌نیر کاه کیدر ؛
یاری فنا اولانك ،
یوره‌کندن قان کیدر .

٧٢

اینجه بالی یار کلیر ،
اینجیلی فوطه دار کلیر ،
بکا یاردن آیریلق ،
شو زمانده عار کلیر .

---

* یاخود : ایپه سردم ماحراما ، کوموز کوزلوم آغلاما ؛
بن کیدرسه‌م کلیرم ، قارالری باغلاما .

۷۳

ایندم چشمه باشنه ،
یاغلق سردم طاشنه ؛
سودا نه در بیلمزدم ،
اوده گلدی باشمه .

ب

۷٤

باغچه‌ده صاری خالی ،
اوستنده خورما دالی ؛
یارب مرادمی ویر ،
یا محمد یا علی .

۷۵

باغچه‌ده قورو چیچك ،
اوستنه قونار بوجك ؛
کیتدم یارمه صوردم ،
بنی سوه‌رمی کرچك ؟

۷٦

باغچه‌لرده أنکینار ،
أنکینارك دنکی وار ؛
بن یارمی طانیرم ،
صاقالنده بکی وار .

۷۷

باغچه‌لرده أوروجك ،
اولورمی کورمه‌ینجك ؟
بر دها یار سومه‌یم ،
اصلنه ایرمه‌ینجك .

۷۸

باغچه‌لرده بال قاباق ،
آچیلمش طاباق طاباق ؛
ایشته بن کیدیورم ،
ایناننمازسه‌ك کل‌ده باق .

۷۹

باغچه‌لرده بال قاباق ،
ألمده آلتون طاباق ؛
شو بنی سومز ایکن ،
آلدیغی متاعه باق .

٨٠

باغچه‌لرده بلبللر ،
آچیلمش تازه گللر ؛
آلدن نه كلیر بوگا ،
سویشمشدر كوگللر .

٨١

باغچه‌لرده پاطلیجان ،
یاری كوردی قویدی جان ؛
اوده سگا قوربان اولسون ،
سینه‌ده‌كی طاتلی جان .

٨٢

باغچه‌لرده تك لاله ،
كوگل ویردم بك یاره ؛
بوینم زنجیرده اولسون ،
آلم یتسه تك یاره .

٨٣

باغچه‌لرده خام أریك ،
داللری دلیك دلیك ؛
یارم كوسمش كیدییور ،
برچپی بولوك بولوك .

٨٤

باغچه‌لرده خام أریك ،
یوره‌كم دلیك دلیك ؛
بنم برأفندیم وار ،
یا حوری‌در یا ملك .

٨٥

باغچه‌لرده خورمایم ،
یشیل باشلی طورنایم ؛
سندن باشقه سورسه‌م ،
كنجلكمه دویمایم .

٨٦

باغچه‌لرده رزه‌نه ،
میل ویردم كوزه‌له ؛
باللهی قان ایده‌رم ،
یارم ایله كزه‌نه .

٨٧

باغچه‌لرده ساز اولور ،*
گل آچیلیر یاز اولور ؛
بن یارمه گل دیمم ،
گلك عمری آز اولور .

---

* یاخود : ده‌گیزده بر ساز اولور ،

٨٨

باغچه‌لرده شفتالی ،
بنم يارم پك نازلی ؛
او يار بندن قاچيور ،
يوره‌كم هردم پاصلی .

٨٩

باغچه‌لرده صارماشيق ،
اولمشم سكا عاشق ؛
يار عقلمه دوشرسه ،
ألمدن فيرلار قاشيق .

٩٠

باغچه‌لرده صدف‌يار ،
أوليورم مدد يار ؛
بن بو درددن أولورسه‌م ،
أولومه سبب يار .

٩١

باغچه‌لرده عطرشاه ،
بويی اوزون كندی شاه ؛
ايكی كوكل بر اولسه ،
آييراماز پادشاه .

٩٢

باغچه‌لرده فيل بحری ،
وار كيت أيللرك ياری ؛
سن بكا يار اولمازسك ،
يوزمه كولمه باری .

٩٣

باغچه‌لرده فيلم وار ،
نه طاتليجه ديلم وار ؛
آچدم كوزم سنی كوردم ،
سندن غيری كيمم وار ؟

٩٤

باغچه‌لرده قايیصی ،
يره دوشر ياريسی ؛
بنم بر أفنديم وار ،
استانبولك ياريسی .

٩٥

باغچه‌لرده قلم وار ،
آردمزدن كلن وار ؛
يكی يار شويله دورسون ،
اسكی ياردن سلام وار .

٩٦

باغچه‌لرده کره‌ویز ،
یاپراغی ده‌ه‌رز ؛
ألم چکمه نازلی یار ،
بز مراده ایره‌رز .

٩٧

باغچه‌لرده مارسوما ،
حالمدن آ کلاسه‌ك آ ؛
چوق کوزه‌ل سه‌ودم اما ،
ایو اللهم وار سکا .

٩٨

باغچه‌لرده یشیل سلوی ،
صدق ایله سه‌ودم سنی ؛
بر قیلکه بیك آلتین ،
ویرسه‌لر ، ویرم سنی .

٩٩

باغلر باغچه‌سز آدام ،
باغچه میوه‌سز آدام ؛
قالایسز قابه بکزر ،
دنیاده یارسز آدام .

١٠٠

باغه کیتدم نار ایچین ،
کل قوپاردم یار ایچین ؛
آنالر قیز دوغورمش ،
دلیقانلیلر ایچین .

١٠١

باغه کیردم قامیشه ،
صو نه‌یاپسین یانمشه ؛
مولام صبرلر ویرسین ،
یارندن آیریلمشه . *

١٠٢

بختیاردر بختیار ،
بختیارك دردی وار ؛
بو نیت کیمه چیقارسه ،
دولت ایله بختی وار .

١٠٣

بر آه ایتدم درونمدن ،
داغلر اوینادی یرندن ؛
نیجه بن آه ایتمه‌یم ،
یارم کیتدی ألمدن .

---

* یاخود : براود دوشدی قامیشه ،
صو نه‌یله‌سین یانمشه ؛
مولام صبرلر ویرسین ،
یارندن آیریلمشه .

١٠٤
بر اوق آتدم خانه‌یه ،
دوشدی دیوانخانه‌یه ؛
بنی یاردن آییران ،
دوشسون تیمار خانه‌یه .

١٠٥
بر دالده ایکی جویز ،
آرامز دریا ده‌کیز ؛
سن اوراده بن بورده ،
نه بت قالدی نه بکز .

١٠٦
بر ده‌گیرمی تولبند آلدم ،
دالدم قوزوم سکا یاندم ؛
حالا کوکلم آیریلاماز ،
دنیا باتسه بن دایاندم .

١٠٧
برده‌گیرمی شال آلدم ،
داغلر باشنده قالدم ؛
انتظاره * دیلم وارماز ،
سنی مولایه صالدم .

١٠٨
بر قاوانوز رچل ،
بو کونلر کلیر کچر ؛
آغزم دیلم سویله‌مز ،
فکرمدن نه‌لر کچر .

١٠٩
برقوش قویدم آغاجه ،
قانادلری آلاجه ؛
یکیدن بر یار سه‌ودم ،
قاشی کوزی قاره‌جه .

١١٠
بغداد بغداده باقار ،
آرا یردن چای آقار ؛
ایتمه بو جفایی یار ،
ینه یوز یوزه باقار .

١١١
بغداده پاشا کلدی ،
خلقه تماشا کلدی ؛
بر الم یار قوینده ،
بر الم بوشه کلدی .

---

* انکسار

١١٢

بغداده کیدن اولسه ،
عرضحال ویرن اولسه ،
بغداد سنی یاقارم ،
یاره بر حال اولورسه .

١١٣

بك اوغلی چارشی پازار ،
ایچنده بر قیز کزر ؛
ألنده قورشون قلم ،
قتلمه فرمان یازار .

١١٤

بکم آقشام اولنجه ،
تللی موملر یانجه ،
سکا نه‌لر آلایم ،
بنم کوینم * اولنجه ؟

١١٥

بن بر آووج بولغورم ،
صو ایچنده دورغونم ؛
أیل نه دیرسه قو، دیسین ،
بن یارمه وورغونم .

١١٦

بن بر آووج بیبرم ،
أکوب أکوب کیدرم ؛
أیل نه دیرسه قو، دیسین ،
بن بیلدیکم ایده‌رم .

١١٧

بن بر آووج بیبرم ،
صوفره‌کزده بیترم ؛
یوزدن کولر اوینارم ،
درونمدن توترم . **

١١٨

بن بر آووج کیشنیشم ،
کونشلرده پیشمشم ؛
قینامایك آدوستلر ،
یکی عشقه دوشمشم. ***

١١٩

بن بر غریب قوش ایدم ،
دالکه قونمش ایدم ؛
نیچین بنی داریلتدك ، ****
بن سنك اولمش ایدم .

---

* کوکلم

** سن بنی چوق داریلتما ، شیندی قالقار کیده‌رم ؛

*** نره‌لرك قوشی‌یدم ، نره‌ده دوشمشم ؟

**** نیچین بکا قیش دیدك .

١٢٠
بن نار آغاجی دکیلم ،
یل اسدکجه أکیلیم ؛
قاچما کوزەل قارشیمدن ،
بن دوشمانك دکیلم .

١٢١
بو کون بازار ایرتەسی ،
یاندی یورەك اورتاسی ؛
أکیل بر کز اوپەیم ،
آیریلقدر اوتەسی .

١٢٢
بوکون هوا پوصاریق ،
باشده دورماز بوصاریق ؛
أکیل بر یول اوپەیم ،
بلکه یولده صوصارق .

١٢٣
بوکون هوا زنبلی* ،
أوتر یارك بلبلی ؛
بن بوکون بر یار سەودم ،
استانبولك بر کلی .

١٢٤
بیندم قاییغك دنکنه ،
باقدم صویك رنکنه ؛
قیامتەجك یان کوکلم ،
دوشەمدم دنکنه .

پ

١٢٥
پامبوق** آتدم چاییره ،
چاییرك چمننه ؛
ایپك اولسەم صاریلسەم ،
یارمك أتکنه .

١٢٦
پنجرەدن سس کلیر ،
دەرەلردن صو کلیر ؛
نەیلەیم اویله یاری ،
آیده ییلده بر کلیر .

---

* سنبلی
** پاموق

١٢٧

پورتقالی اویدورایم ،
ایچنه گل دولدورایم ؛
چرخ فلك اولوب ده ،
یاری بكا دوندوره‌یم .

ت

١٢٨

تپسی یه قویدم ناری ،
آغلادم زاری زاری ؛
غربت ایله یوللادم ،
قیویرجیق * بنلی یاری .

١٢٩

تكیه‌لردن هو كلیر ،
چشمه‌لردن صو كلیر ؛
سن اوراده بن بوراده ،
ألمزدن نه كلیر ؟

١٣٠

تجره‌ده قاوورما ،
قاوورمایی صاوورما ؛
دها دولت باشمده ،
كیتدی دیه قایرما .**

١٣١

توفكم چاقدم الماز ،
گوزم آوجیدن بیلماز ؛
بنی سودایه یاقدی ،
كیتدی اللهدن قورقماز .

ج

١٣٢

جانفس شالوار گوبكده ،
بر یارم وار غربتده ؛
هم واللهی هم باللهی ،
سوه‌ردم جان گوكلده .

١٣٣

جانفس فستان كیه‌م ،
ده‌كه یاری سوه‌م ؛
بن بر گوزه‌ل یارسه‌ودم ،
اوتانیرم دیه‌م .

---

* یووارلاق
** غمم یمه .

چ

١٣٤
چاقی قویدم یانمه ،
اوجی کیردی جانمه ؛
اوکه بنی سومزسك* ،
نیچین قیدك جانمه ؟

١٣٥
چایر اینجه بیچیلمز ،
صو بولانیق ایچیلمز ؛
بکا دیرلر یاردن کچ ،
یار طاتلیدر کچیلمز .

١٣٦
چشمه‌باشی بومیدر ،
ایچی دولو صومیدر ؟
یاقدك بنی به ظالم ،
صوڭ جوابك بومیدر ؟

١٣٧
چکمجه‌مك تخته‌سی ،
بوکون بایرام هفته‌سی ؛
یارم حمامدن چیقمش ،
بکامی یارك طاوراسی. **

١٣٨
چکمجه‌مك کلیدی ،
اوستنی توزبورودی ،
کله‌جکسه‌ڭ کل ایندیك ***
غریب کوڭلم****چورودی .

١٣٩
چکمجه‌مك کلیدی ،
اوستنی کول‌بورودی ؛
آله‌جقسه‌ڭ آل بنی ،
کل ممه‌لر چورودی *****

* مادامکه بنی سه‌وه‌یورسك ،
**طور ونمایشی
*** ایمدی ، شیمدی
****کوکلم
***** سن اوراده بن بوراده ، اولان عمرم چورودی .

١٤٠

چکمجه‌می چکه‌م ،
گلدن کوملك بچه‌م ؛

بن یارمدن کچه‌م .

١٤١

چوبوغم اوزاده‌یم ،
یار یولن کوزه‌ده‌یم ؛
یارم سنك دنکك یوق ،
کیملره بکزه‌ده‌یم ؟

١٤٢

چوره‌مك اوجن آچدم ،
بن یار دیدم سن قاچدك .
یاراللهدن بولاسك ،
پرده‌لی کوزم آچدك .

١٤٣

چوره‌م وار دورت کوشه‌لی ،
ایچی صیرما دوشه‌لی ؛
آریبوب هلاك اولدم ،
یار عشقنه دوشه‌لی .

١٤٤

چیله بلبلم چیله ،
چیل دوشمش غنچه کله ،
یارك چیرکین سن کوزه‌ل ،
ناصل یاتارسك بیله * .

١٤٥

چمنه باصما یارم ،
کندندن یوصمه‌یارم ؛
فلك بزی آیردی ،
سلامی کسمه یارم .

١٤٦

چینی طاباقده ویشنه ،
کل کوکل عشقه دوشمه ؛
بو عشقك صوکی چیقماز ،
نافله دیله دوشمه .

* برلکده

ح

۱٤۷

حاووضم دورت کوشه‌لی ،
ایچی مرمر دوشه‌لی ؛
أریدم هلاله دوندم،*
بن بو عشقه دوشه‌لی .

خ

۱٤۸

خسته‌یم یوق درمانم ،
آل قان اولدی هر یانم ؛
بر کون اولور البته ،
قاووشورز جوانم .

۱٤۹

خوش کلدك صفا کلدك ،
جانمه جفا کلدك ؛
نه بن أولدم قورتولدم ،
نه سن انصافه کلدك .

د

۱٥۰

داغ باشنده زنجره ،
أل اوزاتدم اینجیره ؛
درویش پاشا دویارسه ،
وورور سزی زنجیره .

۱٥۱

داغ باشنده ده‌گیرمن ،
بو یرده أگله‌نه‌مم ؛
نه‌سندن واز گچرم ،
نه غیری یارسوه‌رم . **

۱٥۲

داغ باشنده ده‌گیرمن ،
دگمه‌گله أگیامم؛
بنم یارم یوصمه‌در ، ***
أیله باقوب یریمم .

۱٥۳

داغدن ایندیردم قوردی ،
آتم ترله‌دی دوردی ؛
بنی یاردن آییران ،
اولماسین یری یوردی .

---

* ویا : یانا یانا کول اولدم ،
**« سوه‌مم » اولسه کرکدر .
***شکر یارم پك کوزه‌ل ،

۱۵٤

داغده خرار اولورمی ،
یاناندە قرار اولورمی ؟
عشقدن یاندم کول اولدم ،
بڭا فرمان اولورمی؟*

۱۵۵

دالده آرمود صاللانیر ،
یره دوشر باللانیر ؛
شیمدی بر مودا چیقمش ،
قیز اوغلانه یالواریر .

۱۵٦

دستمالك کرکفده ،
بریار سه‌ودم أردکده ؛
أردکده‌در أردکده ،
سودای وار یوره‌کده .

۱۵۷

دستمالك ماوی‌در ،
بویور گلین أوی‌در ؛
ایشته بن کیدییورم ،
سنی کیملر اویودور ؟

۱۵۸

ده‌ره بویی کیده‌مم ،
یدی دوه کوده‌مم ؛
چك دوه‌جی دوه‌کی ،
بن یارمسز کیده‌مم .

۱۵۹

ده‌کیرمنك دنکنده ،
قالایلادم طاوایی ؛
بن کیدرسه‌م نظامه ،
کیم آله‌جق حوایی ؟

۱٦۰

ده‌کیز اورتاسی تکنه‌لی ،
ایچنه گل أکملی ؛
توکلی یار سویلمز ،
عمر کوتاه ایتملی .

۱٦۱

ده‌کیز اورتاسی میلدر ،
بزی سویله‌تن دیلدر ؛
برسن سویله برده بن ،
باقالم دردلی کیم‌در ؟

---

* یاخود: داغده‌اولورمی خرمان، عشقدن یاندم کول اولدم ،
عشقه اولورمی فرمان ؟کولده اولورمی درمان ؟

۱۶۲
ده کیز اوسق آیدینلق ،
هایدی دیدم قالقیندق ؛
بن یارمه یار دیدم ،
ایله دوشدی بایغینلق .

۱۶۳
ده کیز ایچنده سرایم ،
سنی کیمه صورایم ؟
سنسز گچن عمرمی ،
بن عمرمی صایایم ؟

۱۶۴
ده کیز دیبی تکنه‌لی ،
گل ، قرانفیل أ کملی ؛
کوزه‌ل یار سه‌ودك اما ،
بر آز زحمت چکملی .

۱۶۵
ده کیز دیبی مناره ،
دالغه ووردی کناره ؛
بن یارمدن واز کچمم ،
ایللر دورسون کناره .

۱۶۶
ده کیزك ایچنده‌یم ،
قاییغك قیچنده‌یم ؛
عیبلاماك قارداشلر ،
بر آتش ایچنده‌یم .

۱۶۷
ده کیزك دیبی ایلغین ،
اوچ کوزه‌ل بکا وورغون ؛
ایکیسی شویله دورسون ،
بری بویمه اویغون .

۱۶۸
ده کیزه دالدم چیقدم ،
مهاجر اولدم چیقدم ؛
اوچ کوزه‌لك ایچنده ،
جواهر آلدم چیقدم .

۱۶۹
دیواردن ایندم آتسز ،
بر آلما ییدم طاتسز ؛
یارم اوردا بن بوردا ،
ایکیمزده مرادسز .

١٧٠

دیوارك آلتنده‌یم ،
اطرافك دردنده‌یم ؛
هر کس یارینی آلمش ،
بن یارك دردنده‌یم .

ر

١٧١

رافده‌کی اوزومه باق ،
قاشمه گوزمه باق ؛
ایچردن دارغینسه‌ڭده ،
گوله‌رك یوزمه باق .

١٧٢

رافلرده آلتین سینی ،
باللهی سه‌ودم سنی؛
اوپمه‌یه قییامادم .
أیللره ویردم سنی .

١٧٣

رافه برفنجان قویدم ، *
ایچینه طاحین قویدم ؛
بنمده بر یارم وار ،
آدینی شاهین قویدم .

س

١٧٤

سن بنم صاریلیمسك ،
سویله‌سه‌م داریلیرسك ؛
ایللر یارکی آلمش ،
سن کیمه صاریلیرسك ؟

١٧٥

سیاه اوزوم صالقیمده ،
یاپراغنك آلتنده ؛
یارمك محبتی ،
درونمك آلتنده .

---

* رافلره صحن قویدم .،

۱۷۶
سیاه اوزوم صالقیمی ،
یارم اورده صاقلیمی ؟
یا یارمی ویررسڭ ،
یا بوزارم عقلمی .

۱۷۷
سیاه صاچم اورکوسی ،
درونمده سەوکیسی ؛
آرامقله بولونماز ،
بوده خدا ویرکیسی .

ش

۱۷۸
شراب ایچدم طاس قالدی ،
یورەکمدە پاص قالدی ؛
یار ایله قونوشمغه ،
چوغی کیتدی آز قالدی .

۱۷۹
شمشیر یاراغن دوکمز ،
محبت جاندن کیتمز ؛
بوکوزلر سنی کوردی ،
غیریسنه خیر ایتمز .

۱۸۰
شوداغڭ ووراسندن ،
صو ایچدم قوغەسندن ؛
ألم ایشه وارمایور ،
شو قیزڭ سوداسندن .

۱۸۱
شو داغڭ موربنه باق ،
چیچکڭ زورنه باق ؛
ألم چکمه نازلی یار ،
هرایشڭ صوڭنه باق .

۱۸۲
شو داغلر اولمایەیدی ،
چیچکم صولمایەیدی ؛
أولوم اللهڭ امری ،
آیریلق اولمایەیدی .

۱۸۳
شوقارشیدن کلن قیز آتلی میدر ؟
صورڭ بغدادلی میدر ؟
هرکلن یاری صورار ،
یار بو قدر طاتلی میدر ؟

۱۸٤

شو قارشیده یومورطه ،
یارم بنی اونوتما ؛
هر نره‌یه کیدرسه‌ك ،
کوز یاشیکی قوروتما .

۱۸٥

شو کلن کیمك اوغلی ؟
آوروپاسی * پك زورلی ؛
آوروپانك اوستنده ،
قزیللی یازمه باغلی .

۱۸٦

شو کلن کیمك قیزی ؟
قره‌جه‌سی ** قیرمزی ؛
شقاغنده کل آچمش ،
صاندم سحر ییلدیزی .

ص

۱۸۷

صاچلرك ، حوری ، تلدن ،
آه وزار چکمه بندن ،
نیجه بو جان تنده‌در ،
آیریلق یوقدر سندن .

۱۸۸

صاچم اوزون ، قالقمایور ،
یار یوزمه باقمایور ؛
یار اوستمه یار سه‌ومش ،
هیچ اللهدن قورقمایور .

۱۸۹

صاری ایپك بوکرم ،
سرمه سکا دوکرم ؛
یازیق دکلمی بکا ،
عشق وسودا چکرم ؟

۱۹۰

صاری چوخه‌نك أکی ،
کوکل صارارتدك بنی ؛
آی کچر کون‌ده کچر ،
بر کون صارارم سنی .

---

* صاچ‌تووالتی دیمکدر .

** فراجه

۱۹۱
صاری قاوون دیلیمی ،
اوچوردم بلبلمی*؛
چیقسه‌م داغلر باشنه ،
آراسه‌م سوکیلیمی .

۱۹۲
صاری قاوونی کسدم ،
صراحی بویلی دوستم ؛
نه دیدم نه‌یه کوسدك ،
شکر ایله بال دوستم .

۱۹۳
صاری کاغد باغلایم ،
یوره‌کمی داغلایم ؛
سندن خبر کلزسه ،
کیجه کوندوز آغلایم .

۱۹۴
صاری کلم نه نازك ،
او یار بکا مناسب ؛
بن دیرم صاریلایم ،
کوکل ایدر یا نصیب .

۱۹۵
صاری کلم وار بنم ،
چوق غیرتم وار بنم ؛
ایوب سلطان مثالی ،
پك چوق صبرم وار بنم .

۱۹۶
صاری کلم یرنده ،
سنك انصاف نره‌کده ؟
صوچ بنده دکل سودیکم ،
سکا کوکل ویرنده .

۱۹۷
صاری کوزه‌لم بدن یار ،
بنی براقوب کیدن یار ؛
سن أول بویله دکلدك
سنی بر اوکره‌تن وار .

۱۹۸
صاری منديل ألده‌در ،
لاهوری شال بلده‌در ؛
قید ایتمه آجوانم ،
ینه کوینم **سنده‌در .

---

* ویا: شاهینمی
** کوکلم

١٩٩

صباحدن قالقارسك ،
مكتبه كیدرسك ؛
مرامك مكتب دكل ،
چاپقینلق ایدرسك .

٢٠٠

صحن صحن بوكروجه ،
بن ایستهمم كوروجه ؛
اوغلان صاو اوجادی‌یی ؛
لچینه‌لم أولنجه .

٢٠١

صو آقار طاشه ده‌گر ،
كیرپیكلری قاشه ده‌گر ؛
قایبرما نازلی یارم ،
بر كون باش باشه ده‌گر .

٢٠٢

صوده بالق یان كیدر ،
كاه اكله‌نیر كاه كیدر ؛
بن بوكون یاری كوردم ،
ایچریمدن قان كیدر .

٢٠٣

صو كلیر طاشلردن ،
قارشیكی یاماجلردن ؛
توزلغمه باغ توره‌یم ،
او سونغوللو * صاچلردن .

٢٠٤

صو كلیر مردین مردین ،
كیم بیلیر كیمك دردین ؛
دكز مركب اولسه ،
توكنمز بنم دردم** .

---

* قاباریق ، طوپ طوپ
**یاخود: صو كلیر مردین مردین ،
آكلاماز بنم دردم ؛
دریا مركب اولسه ،
آغاجلر قلم اولسه ،
یازیلماز بنم دردم

ط

۲۰۵
طاباقده ایی رجل ،
قارا گون گلیر گچر ؛
عسکره کوکل ویرن ،
آه ایله عمری گچر .

۲۰۶
طاس اوستنه طاس قویدم ،
بر یاصدیغه باش قویدم ؛
یارم کله‌جك دییه ،
صاغ یانمی بوش قویدم .

۲۰۷
طامبورام وار قاباقدن ،
یار گلیر اویناقدن ؛
باق نه حاله دوش اولدم ،
سنك ایچون آغلامقدن .

۲۰۸
طامبورام وار گوموشدن ،
یار گلیور جنبشدن ؛
سکا بر ایش ایده‌یم دور ،
حظ ایده‌سك او ایشدن .

۲۰۹
طامبورام یدی پرده ،
یکی دوشدم بو درده ؛
نه کوکده‌در نه یرده ،
أل کوکسده یوز یرده .

۲۱۰
طاواده صو أریتدم ،
کولکه‌کده گل قوروتدم ؛
سکا کوکل ویره‌لی ،
أوی بارقی اونوتدم .

ف

۲۱۱
فسلیکن أکدم دیواره ،
گلن گچن صوواره ؛
بن کوچوك، یارم کوچوك ؛
ایشیمز الله قاییره .

٢١٢

فسلیگن أکدم طاسه ،
گوزه‌للك کیتدی یاسه ؛
گوزه‌للکدن سوزم یوق ،
آزاجق بویی قیصه .

٢١٣

فیستیقی کوکاو دیکدم ،
یار چاغیردی بن کیتدم ؛
اوطالمك دردندن ،
داغ طاشی آشوب کیتدم .

ق

٢١٤

قارا قویون قاوورماسی ،
طاش تکنه‌ده صاوورماسی ؛
ایشته بن کیدییورم ،
یارمك قاییرماسی .

٢١٥

قارشیدن باقه گوزه‌ل ،
قاشلرك چاتمه گوزه‌ل ؛
سن مهاجر بن یرلی ،
قورنازلق صاتما گوزه‌ل .

٢١٦

قارشیده دیکیلی طاش ،
چیفت گزر ایکی قارداش ؛
بویوکی الماستراش ،
کوچوکی برلانطه طاش .

٢١٧

قارشیده یکی یاپی ،
ایچنده دمیر قاپی ؛
نه یاردن آییران ،
دیله‌نسین قاپی قاپی .

٢١٨

قار یاغار چینی چینی ،
اوپسه‌م آغزك ایچنی ؛
نرده قالدی کلمدی ،
گوینمك* کوکرجینی .

٢١٩

قار یاغیور آلچاقلره ،
دوکولور صاچاقلره ؛
ناصل آنا دوغورمش ،
صیغمایور قوجاقلره .

* گوکلمك

٢٢٠

قاش قارا کیرپیك سیاه ،
اولدم دردکدن سیاح ؛
بن بودرددن أولورسه‌م ،
بکا دیسینلر أیواه .

٢٢١

قاشلرك برر میلدر*،
کوزك** دیلی بلبلدر ؛
یریمز اوزاق اما ،
قلبمز برابردر .

٢٢٢

قاشلرك میم‌در کوزه‌ل ،
کل بنی کولدور کوزه‌ل ؛
سمتمز اوزاق دوشدی ،
قلبمز بردر کوزه‌ل .

٢٢٣

قایادن ایننلری ،
چویرك کیدنلری ؛
نه کوزه‌ل باش باغلییور ،
مهاجر کوزه‌للری .

٢٢٤

قدیفه‌دن کیسه‌سی ،
قهوه‌دن کلیر سه‌سی ؛
اوطورمش راقی ایچر ***
جکرمك کوشه‌سی .

٢٢٥

قدیفه‌دن یلکم ،
پنبه زاردن کوملکم ؛
پوتینم اسکی دییه ،
بن نیچین أولنمه‌یم ؟

٢٢٦

قدیفه یاصدیغم یوق ،
اوداکه باصدیغم یوق ؛
نه باقارسك یوزمه ؛
ایله‌رکی دوستلغم یوق .

٢٢٧

قدیفه یاصدیغم یوق ،
أوکه باصدیغم یوق ؛
دورت کتاب حقی ایچین ،
سندن غیری یرم یوق .

---

* جراحی آلت
** صوك بهار
*** یاخود : اوطورمش قویون صاغار ،

٢٢٨

قارادر قاشلرڭ ،
کرپیکم او قدر ،
دولاشدم شامی شرقی ،
منندڭ یوقدر .

٢٢٩

قرنفیل آچمق ایستر ،
بلبللر اوچمق ایستر ؛
شو بنم جاهل سودیکم ،
ینه قونوشمق ایستر .

٢٣٠

قرنفیل اولاجقسڭ ،
صاراروب صولاجقسڭ ؛
بن قاضی‌یه دانیشدم ،
سن بنم اولاجقسڭ ؛

٢٣١

قرنفیل اویماق اویماق ،
اولورمی یاره دویمق ؟
یاره دویدم دیه‌نڭ ،
جائزدر بوینن اورمق .

٢٣٢

قرنفیل بویلی بوسلی .
کیمی بوش کیمی دولو ؛
ینه فکرمه دوشدی ،
او یارڭ گوزه‌ل بویی .

٢٣٣

قرنفیل بیچیم بیچیم ،
بن آغلارم یار* ایچین ؛
الله قیزلر یاراتمش ،
دلی قانلیلر ایچین .

٢٣٤

قرنفیل چیچکلندی ،
یاپراغی بوجکلندی ؛
یارم اورده بن بورده ،
آیریلق گرچکلندی ،

٢٣٥

قرنفیل چیچکله‌نیرمی ،
صاپی بوجکله‌نیرمی ؟
جهانده بر یار سه‌ودم ،
اوده بنم دکلمی ؟

---

* یارم

٢٣٦

قرنفیل حاشلانیرمی ،
خالی گوموشلەنیرمی ؟
کوچکدن بریار سەودم
أیله باغشلانیرمی ؟

٢٣٧

قرنفیلسك بیچرسك،
صوسز یرده بیترسك ؛
نه‌یله‌یم گوزەللکك ،
بنی بیراقیر گیدرسك .

٢٣٨

قرانفیلسك قرارك یوق ،
قونچه* گلسك تیمارك یوق؛
بن سنی چوقدن سوەرم ،
سنك بندن خبرك یوق .

٢٣٩

قرنفیلك حار بکا ؛
نه داریلدك یار بکا ؟
سن داریلدك سن اوتان،
بولنمازمی یار بکا ؟

٢٤٠

قرنفیلم صارقارم ؛
آچیلمغه قورقارم ؛
یار قاپویه کلنجه ،
میت اولسەم قالقارم**.

٢٤١

قرنفیلم صاقسیده ،
بریار سەودم آقصوده ؛
یارب اوکا قاووشدیر ،
آقشام ایله یاتسیده .

٢٤٢

قلعه‌نك آردندەیم ،
ساعتك دردندەیم ؛
ایللر اویقوده اویور ؛
بن یارك دردندەیم .

٢٤٣

قلعەدن اینر عقرب ،
آغزنده یشیل یاپراق ؛
الله مراد ویرمه‌ن ،
آلماسین قارا طوپراق .

---

* غنچه

** پنبه زار یارم گلسه ، قولو ایسه قالقارم .
یاخود :
یارك کلدی دیسەلر ، خسته اولسەم قالقارم .

٢٤٤
قلعه‌دن اینیش بینیش ،
چورەم دولوسی یمش؛
بنی یاردن صورمشلر ،
بن اونی بیلمم دیمش .

٢٤٥
قلعه‌دن اینیوردم ،
چاغیرسه‌ڭ كلیوردم ؛
دردندن كبریت اولدم ،
اوفورسه‌ڭ یانیوردم .

٢٤٦
قلعه قلعه‌یه باقار ،
آتشك بنی یاقار ؛
بنم اوغلم اولمازسه ،
سنك قیزك نه‌یاپار ؟

٢٤٧
قلعه* قلعه‌یه باقار ،
آره‌سندن چای آقار؛
بك اوغلنڭ قیزلری ،
نه‌یامان باقیش باقار .

٢٤٨
قلعه‌نڭ آردی بوستان ،
بیقلیسین عربستان ؛
عربستان قیزلری ،
نه‌دون كییر نه فستان .

٢٤٩
قلعه‌دن ایندم دوزه ،
آت باغلادم نارکیزه** ؛
یدی ییل خدمت ایتدم
آلا کوزلی برقیزه .

٢٥٠
قلعه‌دن اینیش اولماز ،
خام دمیر كموش اولماز ؛
بن سكا كوكل ویرم؛
باللهی دونوش اولماز.

٢٥١
قلعه‌نڭ آردی تكنه‌لی ،
ایچنه كل أكمه‌لی ؛
یارسه‌ومك قولایدر اما ،
برآز زحمت چكمه‌لی .

* قاله‌ده تلفظ اولونور .
** نركیس .

٢٥٢
قلعه‌نك اوستی طاشدر ؛
صاچکی بلدن آشدیر ؛
ألا کوزلر اوستنه ،
یاراشان کمان قاشدر .

٢٥٣
قلعه‌نك برجی‌می‌یم ،
دیل بیلمز گورجی‌می‌یم ؟
بنی غربته یوللار ،
بن غربت خرجی‌می‌یم .

٢٥٤
قومشومزده قویو وار ؛
ایچنده طاتلی صویی وار ؛
بن یارك دردنده‌یم ،
گویا دیرلر خویی وار .

٢٥٥
قهوه ایچدم فنجاندن ،
تسبیحم وار مرجاندن ؛
سکا میل ویره‌لی ،
اولیوردم برجاندن .

٢٥٦
قهوه پیشدیکی یرده ،
پیشوب طاشدیغی یرده ،
گوزه‌ل چیرکین آرانماز ،
گوکل دوشدیکی یرده .

٢٥٧
قهوه قویدم جزوه‌یه ،
یارم کیتدی کزمکه ؛
بیکناز خانم سوسله‌نمش ،
یوره‌کمی أزمکه .

٢٥٨
قهوه قویدم قوورولا ،
أل وورمایك دوورولا ،
بنی یاردن آییران ،
صول بوکرندن وورولا .

٢٥٩
قهوه‌لر پیشدیمی ،
صوغودی ، یار ایچدیمی ؟
صورمق عیب اولماسین ،
یار بورادن کچدیمی ؟

٢٦٠

قهوه یمندن کلیر ،
بلبل چمندن کلیر ؛
آق طوبوق بیاض کردان،
هر کون حمامدن کلیر .

٢٦١

قهوه یمنسز اولماز ،
بلبل چمنسز اولماز ؛
شو بروسه‌نك قیزلری ،
هر کون حمامسز اولماز .

٢٦٢

قهوه‌یی پیشیریرم ،
قورقارم طاشیریرم ؛
یار فکرمه دوشرسه ،
عقلمی شاشیریرم .

ك

٢٦٣

کتن کوملك* دورت أکدن ،
نه تیز بیقدك سن بندن ؛
بیقدیغکی بیله‌یدم ،
آرزوم آلیردم سندن **

٢٦٤

کتن کوملك دیزده‌در ،
چفته بنلر یوزده‌در ؛
جنتدن حوری چیقسه ،
ینه کوزم سزده‌در .

٢٦٥

کتن کوملك فلفلی ،
نردن بولدك بو دیلی ؟
بودیل بورانك دکل ،
آماسیه‌نك بلبلی .

٢٦٦

کتن کوملکی أکسز ،
دورامایورم سنسز ،
ییلان کیرسین قوینکه ،
ناصل یاتارسك بنسز .

---

* کوملك

** یاخود : دویار ایدم بن سندن.

٢٦٧
ككلك بكا اوت كتير ،
يارمدن مكتوب كتير ؛
اكر يارم كلمزسه ،
ياقاسندن طوت كتير .

٢٦٨
ككلكيم أوتر كلير ،
تويلري دوكر كلير ؛
عربستان قيزلري ،
سيرانه كزه‌ر كلير .

٢٦٩
ككلكي ووردم قالقماز ؛
قانم كول اولدى آقماز ؛
بن اوياره نيله‌دم ،
دونوب يوزمه باقماز ؛

٢٧٠
كل قويدم كل طاسنه .
باغچه‌نك اورته‌سنه ؛
دلبره چه‌له‌ك* صوقدم
آلتنك اورته‌سنه .

٢٧١
كلير كچر قاييقلر ،
صوده اوينار باليقلر ؛
نه بويله سه‌ودا كوردم ،
نه بويله آيريلقلر .

٢٧٢
كميده‌يم كميده ،
آياغم يمنيده ؛
آلما بنى قرعه‌جى ،
سه‌وديكم وار كريده .

٢٧٣
كمى كلير طوپ آتار ،
دميرنى چيفت آتار ؛
استانبولك قيزلرى ،
قاشلرنى پك چاتار .

٢٧٤
كمى كلير يناشير ،
ايچى دولو چماشير ؛
شو پلونه قيزلرى ،
قوچه ايچين دولاشير** .

---

* چلنك اولاجق

**ياخود: بوييل بالق چيقمازسه ، بالقجيلر آغلاشير .

٢٧٥

کمیلرده مردیوه‌ن ،
شیمدی دوشدم دردہ بن ؛
بن بودرددن اولورسه‌م ،
نجه یاتام یرده بن ؟

٢٧٦

کمینك آنبارینه ،
موم دیکدم شامدانینه ؛
مولام بزی قاووشدر ؛
رمضان بایرامنه .

٢٧٧

کوپ ایچنده کوم کوم وار ؛
مور منکشه دنکم وار ؛
یار ایله قاووشورسه‌م ؛
دشمن ایله جنکم وار .

٢٧٨

کوپ دیبنده اونم وار ،
اللهدن امیدم وار ؛
اوقیزجغز بنم اولورسه ،
ده‌ده‌لره مومم وار .

٢٧٩

کوزم یوللرده قالدی .
یوره‌کم آتشه صالدی ؛
یارم میدانده یوقدر ،
بیلمم‌که کیملر آلدی .

٢٨٠

کوکدن زنبیل اینیور ،
فیریل فیریل دونیور ؛
قید ایتمه کوزه‌ل قیزم ،
قسمتك وار کلیور .

٢٨١

کوکده ییلدیز اللی‌در ،
اللیسی‌ده بللیدر ؛
کیزلی کوکل چکه‌نك
کوزلرندن بللیدر .

٢٨٢

کوکده ییلدیز برصیره ،
بکم کیدر مصره ؛
دیزه قدر قار اولسه ،
کیده‌رم آردی صیره .

٢٨٣
كوكده ييلديز بيك دانه ،
صاريلمش مور مينتانه ؛
بنم كبی قول لايق ،
سزك كبی سلطانه .

٢٨٤
كوكده ييلديز صاييلماز ؛
چی يورطه صويولماز ؛
بنم برسوديكم وار ،
جلوه‌سنه دويولماز .

٢٨٥
كوكده ييلديز ماهه كيدر ،
كاه أكله‌نير كاه كيدر ،
بن بوكون ياری كوردم .
صانيرم پادشاه كيدر .

٢٨٦
كوكل سندم اوصاندم ،
عشقك نارينه ياندم ؛
نه‌پولاد جانم وارمش ،
بوجفايه دايانديم .

٢٨٧
كوك يوزی ماوی قالدی ،
قوش اوچدی ياورو قالدی ؛
آناختار يار قوينده ،
كونم * كليدلی قالدی .

٢٨٨
كوملكلرم‌در أكسز ،
دومنم دونر سنسز ؛
قوينكه ييلان كيرسين ،
ناصل ياتارسك بنسز ؟

٢٨٩
كيده‌رم ايلكزدن ،
قورتولام ديلكزدن ؛
يشيل باش اوردك اولسه‌م ،
صو ايچمم كولكزدن .

٢٩٠
كيده‌رم يولجه يولجه ،
چيچكلر اولدی مورجه ؛
ايشته بن كيديورم ،
اوطورك بولجه بولجه .

* كوكلم

۲۹۱
گیدییورم قالاسك
صاراروب‌ده صوله‌سك*؛
حقیقتلی یارایسه‌ڭ ،
آرایوب‌ده بولاسك

۲۹۲
گیمه‌سی‌در پنبه‌دن ،
محبت ایدر گوله‌دن ؛
نی یاقدی یاندیردی ،
اون بشنه گیرمه‌دن .

ل

۲۹۳
لامبه شیشه‌سز یانارمی ،
بڭا یار بولونمازمی ؟
بن بودرددن أولورسه‌م ،
آجییان بولونمازمی ؟

۲۹۵
لاهوری شالك أكی ،
ستم أولدوردی بنی ؛
قرق ییلك بر گونی وار ،
ألبت گورورم سنی .

۲۹٤
لاهوری شال بلده‌در ،
ایکی اوجی یرده‌در ؛
دوقسان دوقوز یار سوسه‌م ،
ینه گوزم سنده‌در**

۲۹٦
لیمونی آلدم رافدن ،
پرده‌یی قالدیر جامدن ؛
چك خنجری وور بنی ،
بن اوصاندم بو جاندن .

م

۲۹۷
مانجی باشیمیسك ،
جواهر طاشیمیسك ؟
سڭا بر نامه یوللاسه‌م ،
باشكده طاشیرمیسك ؟

---

* گیدییورم بیله‌سك . یار آردمدن گله‌سك

** یاخود: لاهوری شال بلده‌در ، صاچاقلری یرده‌در ،
جنتدن حوری چیقسه ، ینه گوزم سنده‌در .

٢٩٨
مانیجی مانی سویله ،
مانیه قارشی سویله ؛
مانیجی اولدیغك بیله‌یم ،
یدی تورلو میوه سویله ؛

٢٩٩
ماوی ایلیك مور دوگمه ،
ینه قوندك کوکلمه ،
هر عقلمه کلدکجه ،
قان داملار یوره‌کمه *

٣٠٠
ماوی کورك قدم اوله ،
اطرافیم بادم اوله ؛
اولندیگمه قید ایتم ،
آلدیغم آدم اوله .

٣٠١
ماوی گوز ماوی مینه ؛
ینه گلدی فکرمه ؛
قچن** گلیر فکرمه ،
قان داملار یوره‌گمه .

٣٠٢
ماویلیم قیما بکا ،
قوربان اولایم سکا ؛
مشتریلر چوغالدی ،
أك دولاش اولما بکا .

٣٠٣
ماوی یلکلی یارم ،
بیاض بیلکلی یارم ،
نی بو حاله قویدك ،
مرمر یوره‌کلی یارم .

٣٠٤
مردیوه‌نده قرق آیاق ،
قرقنه ووردم دایاق ،
یار قاپویه کلیرسه ،
نه أل طوتار نه آیاق .

٣٠٥
منارده‌نك علمی ،
اگری چیقمش قلمی ؛
سکا گوزه‌ل دیدکسه ،
یاقما *** دیدك عالمی .

---

* یاخود : ماوی‌منتان مور دوگمه ، ینه گلدك گوینه ؛
هرقچن عقلمه گلسه‌ك ، قان داملار یوره‌گمه
** خاچان، آچان نه‌وقت دیمك اولوب قاچکی‌ده دیرلرمش .
*** یاقمی‌ده اولسه دها ایی اولور .

و

٣٠٦

وار کمیلر واردا گل ،
او یارمی آل‌ده گل ؛
اگر یارم گلمزسه ،
ینه دون‌ده اویله گل ،

٣٠٧

وار نه‌نك باغلرینه ،
قول دیکدم یوللرینه ؛
ألماس کوپه یاپدیردم ،
یارمك قولاغنه .

٣٠٨

وای طابلالی طابلالی ،
طابلالرك طوغرالی ،
کورمه‌دم سنك کبی ،
بو دنیا قورولالی .

ه

٣٠٩

هایدیندی عالم هایدگدی ،
دورما شوردن کیدگدی ،
او یاره کیدر اولورسه‌ك ،
بندن سلام ایدگدی .

٣١٠

هوایی بولوط آلدی ،
طوقاده دولو یاغدی ؛
طوقادك کوزه‌لرینی ،
بولانیق سیللر آلدی .

ی

٣١١

یار کلیر سیران ایدر ،
کوزلری حیران ایدر ؛
سودیگمك حسرتی ،
جسممی بریان ایدر .

٣١٢

یاره کوکل باغلادم ،
کیجه کوندوز آغلادم ،
بن یارمك عشقندن ،
جگرمی داغلادم .

٣١٣
یازی یازدم یاز ایدی ،
قلمم بیاض ایدی ؛
یار سکا بر سوزم وار ،
مرکبم آز ایدی*.

٣١٤
یاغمور یاغار سجیم کبی ،
أریدم کوموش کبی ؛
بن یارمی ** آرزولادم ،
ترفنده یمش کبی .

٣١٥
یاغمور یاغار صو کبی *** ،
بنم یرم بو ایدی ؛
قینامایك آ دوستلر ،
یاره اینان یوغیدی .

٣١٦
یشیل ایپك بوکرم ،
کوزلرمی دیکرم ؛
آقشام یارم کلمزسه ،
قان ایله یاش دوکرم .

٣١٧
یشیلدر أبروم بنم ،
نه چوقدر صبرم بنم ؛
أولوم وار آیریلق یوق ،
اویله‌در قولم بنم .

٣١٨
یمم صاریلیدر ،
یار بکا داریلیدر ؛
سودیکمك عشقندن ،
جکرم یاره‌لیدر .

٣١٩
یمنیمك اوجلری ،
چیقامام یوقوشلری ،
راحت ویرمه‌یور بزه ،
جاندارما**** چاووشلری .

٣٢٠
یمم طورالیدر ،
سودیکم بورالیدر ؛
کجمه قاپوم اوکندن ،
یوره‌کم یارالیدر .

---

*یازی یازدم یاز ایدی ، کاغدم بیاض ایدی ؛
یازه‌جق دردم چوقدر ، قلم دایانمازایدی .
** یاری اوله‌جق .
*** صو ایدی .
**** ژاندارمه

٣٢١

یمنیمك اویاسی ،
یوزوکمك قویاسی ؛
یاموق اللهن ** ایشله‌مش ،
یك صاری‌در بویاسی .

٣٢٢

یمنیمك اینجه‌سی ،
کویمك* اکلنجه‌سی ؛
بر مصر خزینه‌سی *** ده‌گر
یارمك بر کیجه‌سی

٣٢٣

یمنیمك یشیلی ،
شیمدی بولدم أشیمی **** ؛
یمم سنده دورسون ،
سیل کوزکك یاشنی .

٣٢٤

یمنمی آللادم ،
اوزاقدن باش صاللادم ؛
یارم کلسین دیه‌رك ،
تنها یرلر قوللادم .

٤٢٥

یمنمی آللادم ،
جکرمی داغلادم ؛
کوزه‌لك عشقندن ،
کیجه کوندوز آغلادم .

٣٢٦

یمنی‌می دوزله‌دم ،
کوزه‌لمی کوزله‌دم ؛
قالمادی آرتق طاقت ،
نه‌یله‌یم یك أوزله‌دم .

٣٢٧

یمنی‌می قاتلادم ،
یارمه کل طوپلادم ،
یار خاطره کلدکجه ،
یمنی‌سین قوقلادم .

٣٢٨

یوقوشدن ایندم اینیش ،
یاغلغم دولو یمش ؛
بن کوزه‌له باقارکن ،
یورنمی صیچان یمش .

---

* أل ایله‌ن
** کوکلمك
*** خزینه‌سنه اولسه‌کرك !
**** یمنمك نقشنی ،

۳۲۹

بیلانه باق بیلانه ، بن یارمی ، قیب ایتدم ،
قیوریم قیوریم دولانه ؛ یوز بیك آلتین بولانه .

مانیلر حقنده

مانیلر ، خلق ادبیاتنك اك انموذجی برنوعیدر . خلق ادبیاتندن یالکز فکرلرك، لغتلرك بساطتی معناسنی استخراج ایدن بزمره ایچون بو ، ایضاحدن مستغنیدر . بزم ، بوندن آکلادیغمز یابانجی ذوقلرك تأثیرندن آزاده بالذات کندی خصوصیتی ودهای لسانیسی ایچنده انکشاف ایتمش ادبیاتدر . منسوب اولدیغی ملتك اکثریتنی تمثیل ایدن ادبیاتدر .

داهیلر ، ذوق وشخصیت نقطهٔ نظرندن نه درجه ملی اولسهلر ، بر ملتك معیارینی تمثیل ایدهمزلر . اونلر ، استقباله حاکم شاهقهلر ، یاخود عمومیتی محیط عمانلردر . یوکسك وانکیندرلر . نهایت «فرد» درلر . اونلرك نسج ذوق وفکرینی پك درین تحلیللرله آچوب او کرفت تاروبودك امتزاجندهکی مؤثراتی آیری آیری ترقیق ایتملیدرکه اوملتك وسطی سویهٔ بدیعیهسی تظاهر ایدهبیلسین .

بزده بو وظیفهیی اك بیوك بر وضوحله ایفا ایدهجك عنصر ادبی « مانیلر » در . مانیلر ، بیوك تورك ملتنك مشترك وصمیمی حسیاتنی ترنم ایدر . تا طونه نهرندن قفقاسلره قدر هرمحیطك احتیاج حسیسنی افاده ایدهبیلهجك قدر طبیعی برشکل ایله بوتون ملتی قاورایان « مانی » قائلی مجهول اولمق حیثیتیلهده بر آیینه کبی حقیقی ذوق ملی یی تمثیل

ایدر . « مانی شکلی اویله عنعنوی بر طبیعیت وسلاست ایله ممتازدرکه ایچنه داخل اولا بیله‌جك بر یابانجیلق درحال صبیرتمغه محکومدر . مانیلرك اصلیتی بو کیفیتده‌در . سائر انواع ادبیه‌دن مانیلره اڭ چوق بکزه‌ین «رباعی» در . فقط رباعی ، عینی ماهیت داخلنده دها متکامل برشکلدر . آراده‌کی فرق ، « مانی » نك کرك موضوع ، کرك شکل اعتباریله چوق عمومی ، رباعینك ایسه تماماً خصوصی وفردی اولماسیدر . بر « رباعی » اولدیغی کبی قالمغه محکومدر . عمومیت ذوقی افاده ایتمدیکی ایچون ، ماهیتی هر حسك قولایجه داخل اولابیله‌جکی کبی سیال دکلدر . رباعیده فردك صیقی واندیشه‌نك تقیدی حاکمدر . « مانی » ده ایسه فرمانفرما اولان تکلفسز ، لاابالی بر مسامحه‌در . بومسامحه‌نك دار بر قیددن هیچ بر فرقی یوقدر : قطعه ایله مقایسه ایدیله‌مز . چونکه رباعی ایله مانی آره‌سنده جهت مشابهت برنده شعوری ، دیکرنده غیرشعوری برایجاز وطبیعیلك موجودیتی‌در . بوایکیسی طاتلی بر امتزاج ایله بلاغتك پك یوکسك بر مرتبه‌سنه ارتقا ایدر . بویله طبیعی وموجز برقاچ کلمه ایچندن بعضاً اویله نفیس تابلولر ، اویله اینجه حسلر بلیریرکه !

مانی ، مشترك حسیاتی افاده ایتدیکی ایچون موضوعی ، همان دائما بسیط عشق وهجران أملریدر . فردی حیاتك یوکسك وخصوصی دویغولرینی عکس ایتدیرمز . ایچنده مواد تاریخیه بولامایز . بوکا مانع اولان ؛ شکلنك محدودیتی‌در . عینی زمانده مانیلرك موضوعی ؛ دائما حس ایدیله ایدیله کلمه‌لرینی غیر شعوری بولمش اونلری دستور حالنده تکثیف ایتمش دویغولردر . بوسببدن بر مانی ، اکثریا تك بر حسی افاده ایدر . بونلر برلشدیریلیرسه بر ملتك بلیغ بر تاریخ حسی واجتماعیسی میدانه چیقار .

مانیلر ، تورك لهجه‌لرینك هپسنده موجوددر . آذری لهجه‌سنده‌کی مانیلر ، چوق دفعه بر جناس لفظی‌یی حاملدر .

١

عاشقم ای آرخه هارای [١]
چاغیریرام آرخه هارای
غریب ایل یاد اولکه
چاغیریرام آرخه هارای [٢]

٢

عاشقك أوز طاغلری
کبابه کوز داغلری
ینه یادینه دوشمش
غریبك أوز داغلری

٣

عاشقك کل انباری
طولودر کل انباری
نه کولمز ، نه کولدورمز
نه قویماز کولم باری

٤

قزیل کل دن دن اولدی [٣]
دیرمدم دن دن اولدی
بن کندم آیرلمازدم
آیریلق سندن اولدی .

٥

باغکده اوزوم قاره
یمه‌لی اوزوم قاره
ایسترم دوسته وارام [٤]
الم بوش یوزم قاره [٥]

٦

قاره باغده باغ اولماز
قاره صالقیم آغ اولماز [٦]
بیکس قالان یتیمك
یوره‌کنده یاغ اولماز

---

[١] هایدی خرقه « بر کویده صویی تارلالره اساله ایچون کویلی ؛ هرکون مشترکا برینك تارلاسنده چالیشیر . بوکا احتیاجی اولان کویك معین بر یرنده « آرخه هارای » دیه باغیریر .

[٢] آرقه = ظهیرهانی ؟..

[٣] دانه دانه

[٤] وارەیم

[٥] یوزم (یوزم ، اوزوم کبی تلفظ اولنور)

[٦] آق

٧

قاره باغده تالان وار
زلفن یوزه صالان وار
آیاق کوتور تزجه کل [٥]
کوزی یولده قالان وار

٨

قالیانی چك اوجندن [١]
طولدورده چك اوجندن
نه نامرده یولداش اول
نه بلا چك اوجوندن [٢]

٩

قالیالك غم طاغیدیر
چکدکجه غم طاغیدیر
ذرەجه یوزك كورسەم
دریاجه غم طاغیدیر

١٠

عاشقك أوز درمانی
کبابه کوز درمانی
کلدی مصر شهرندن
یعقوبه کوز درمانی

مانیلر ، درت مصرعدن متشکل وا کثریا یدی، بعضاً سکز هجالیدر. ایلك مصرع ، معنادن تماماً عاریدر . یالکز قافیه ایچوندر . ایکنجی مصرع بعضاً معنیدار ، بعضاً دکلدر . فقط چوق دفعه بو معناسز کبی کورونن ایکی مصرع ایله فکر اساسی آراسنده غایت اینجه وسیال برمناسبت واردر . اصل فکر، اوچنجی ودردنجی مصرعلرده‌در . مانیلرك وزن وقافیه‌لری اکثریا بوزوقدر وزن و assonance ماهیتی‌ده تجاوزایدن قافیه‌لری ، مانی ، نك اصلنه عطف ایتمك دوغرو اوله‌ماز . چونکه محیط و آغز دکیشدکجه خصوصیله ذوق و آهنکدن محروم آغزلره دوشدکجه وزنی بوزار . اوفاق مملکت شیوه فرقلرینك‌ده بونده بویوك بر رولی واردر .

---

[٥] آیاق کوتور = چابوق اول
[١] قالیان = نارکیله
[٢] اوسببدن

اجتماعی بر معینیت ذهنیتیله عیناً محافظه‌ده بر معنا یوقدر ظننده‌یز. برایکی غایت بسیط ادات ویا کلمه‌اوزرنده اوفاق بر عملیه ایله دوزه‌له بیله‌جك اولانلرك آهنکه ارجاعی لازمدر. فقط بولزومایله برابر آنجق برقاچ نقطه‌یه ایلیشه بیلدك. بو نقطه‌لرده‌کی مداخله‌مز بر کلمه‌نك بیله تبدلنی موجب اولمایوب آنجق اداتلره انحصار ایلمشدر. بونی بیله یاپارکن قلممزك تیتره‌دیکنی انکار ایده‌میه‌جکز. بزی بو خصوصده تشجیع ایدن جهت، بو کتابده تعقیب ایتدیکمز غایه‌نك «تربیوی» اولماسیدر. عینی زمانده آهنك سمعی‌یی تربیه نتیجه‌سی‌ده الده ایدیلیرسه مضاعف بر فائده تأمین ایدلمش اولور. بو وزن بوزوقلقلری اقلیت قلیله‌یی تشکیل ایتدیکی ایچون طبیعتیله منفی بر ماهیتده کورمك ضرورتنده قالدق. واولجه اکثریت صحیحه‌یه تابع ایکن بالآخره بو حاله کلدیکنی قبول ایتدك. قافیه‌لر، غایت اوزاق بر مشابهت تصوت درکه‌سنه قدراینر. فقط وزن‌ایله قافیه آراسنده چوق فرق واردر. خصوصیله خلق بدیعیاتنده بوفرق کیتدکجه چوغالیر. مع‌مافیه عمومیت اعتباریله وزنده برهجانك فضله‌لغی اکثریا ایکی هجانك نقصانی وحتی بعضاً برایکی مصرعك علاوه‌سی عنعنوی بر اعتیاده تبعیتله هیچ فنا کوروله‌میور.

خلاصه؛ حیاتی حادثه‌لری دار بر قاعده پرست ذهنیتیله تدقیقه قویولمق دوغرو دکلدر.

مانیلر کبی بر مؤسسهٔ لسانیه فرد کبی معین محدود دکل بلکه پك مغلق، واسع وتماماً اجتماعی بر حادثهٔ حیاتیه‌در. بونی لایقیله تدقیق وعمومی، اساسی قانونلرینی وضع ایتمك ایچون خلقك، منطقی، بدیعی قیمت حکملرینی تثبیت لازمدر. جمعیتمز، امکان مساعداولدقجه نشرایده‌جکی بومالزمه‌ایله خلق‌اجتماعیاتمزه ناچیز بر خدمتده بولونه‌بیلیرسه کندینی چوق بختیار عد ایده‌جکدر.

خطا وصواب جدولی

صحیفه	سطر	خطا	صواب
٦	١٦	آقشامك	بعض آقشام غزته‌لرینك
٦	١٨	یوتون	بوتون
١٠	١٢	آلتون طاماق	آلتون طاباق
١١	٨	دوکمه‌لری	دوگمه‌لری
١٢	١٤	بم	بنم
١٢	٩	اپیك	ایپك
١٢	٢١	سنك کوکلکده‌وار کیملر	سنك کوکلکده کیملر
١٣	١٨	ألمازدن	ألمادن
١٥	٢	انکنیار	انکنار
١٦	١٧	ایزمیر	ازمیر
١٦	١٨	کوزه‌للر	گوزه‌للر
١٦	٢	ایسکله	اسکله
١٧	١٦	انکینار	انکنار
١٧	١٧	انکینار	انکنار
١٨	٢	باعچه	باغچه
١٨	١٩	ن	بن
١٩	٤	مر	هر
٢١	٢	خانه یه	خانه یه
٢٥	١٦	حوابك	جوابك
٢٦	١٤	فللك	فلك
٢٦	١٦	یر نمم	یرینمم
٢٨	١٤	أرد ده‌در	أردوکده‌در .
٢٨	١٥	سودا ی	سوداسی
٣٠	٣	اطرافك	ساعتك
٣١	١٨	وواسندن	اوواسندن
٤٢	١٩	باقارسك	یاتارسك

فیاتی ۴۰ غروشدر

رجائی زاده

محمود اکرم بك

مؤلفی : نامق کمال زاده علی اکرم بك



ذات اقدس خلافتپناهینك عنایت سنیه‌لریله ادبیات مدرسه‌سی مأذونلری
جمعیتی نشریاتنك ایكنجی صاییسی اولمق اوزره پك یقینده
انتشار ایده‌جكدر .

General Library System
University of Wisconsin - Madison
728 State Street
Madison, WI 53706-1494
U.S.A.

PL
235
H35
1923

MEM